

ئەدەب و كۆلتور

“فەرمانرەوايانى قوچى زېرىن” دوای 17 سال چاپ دەكریتەوه

■ ئا: ئەدەب و كۆلتور

كتىبى «فەرمانرەوايانى قوچى زېرىن» كە نۆيل باربەر نووسىيوپەتى و نووسەر و رۆژنامەنووس رېبوار كەرىم وەلى لە سالى 2001 وەريگىراوئەتە سەر زمانى كوردى، دوای 17 سال چاپى دووهمى كەوتە بازارەوه .

كتىبەكە كە پيشاندەرى دىوى ناوہەوى ئىمپراتۆرىيەتى عوسمانىيە، باس لە لووتكەى حوكمرانىيەى ئەو ئىمپراتۆرىيە و بەتايبەتیش چاخى زېرىنى لەسەر دەستى سولتان سلېمانى قانوونى دەكات. كتىبەكە چىرۆكى دارمانى ھەنگاو بە

ھەنگاوى ئەو ئىمپراتۆرىيەتە 700 سالىيە تا دەگاتە دروستبوونى كۆمارى نوپى توركيا لەسەردەستى مستەفا كەمال ئەتاتورك دەگىرپتەوہ . ئەم كتىبە زۆر راستىيە نەگوتراوى مېژووى پىر لە ھەلبەز و دابەزى عوسمانى، شىئوى گۆرانى بۆ ولايتكى بچووكتىر و سىستەمىكى عەلمانى دابىراو لە مېژووى خۆى و، رۆلىسى ژنانى ھەرەمسەراى سولتانەكان لەو بەينەدا دەخاتەروو .

فاتى ئىوارانى

چۆلى فايەق

دەنووسىيەتەوه

■ ئا: ئەدەب و كۆلتور

“فاتى، ئىوارانىم بنووسەوه .. كىزەى مرۆدۆست” ناوئىشانى نوپىرەن كتىبى نووسەر (چۆلى فايەق) كە وا بىراره رۆزى پىنجشەممەى داھاتوو، 31ى ئيار لەلایەن ناوئەندى رۆشنىيىرى ئەندىشە لە سلېمانى بلاو بگرپتەوہ . ئەم كتىبە، لە زمان و لە نۆوەرۆكدا بە ستابلىكى جياواز نووسراوہ . لە نۆوەرۆكدا، لەسەر رېتمى ياداشتەرۆمانە، بەو جۆرەى خوتنەر دەمىك ھەست بكات رۆمان دەخوتنپتەوہ، دەمىكيش ياداشتى كەسكى ديارىكراو . بەو جۆرەش، دەقىكى ئەدەبىي ئالۆز، دەخولقنپت. لە پروى زمانىشەو، لەتەك زمانى باوى كوردىي نۆوەرۆمان، ئاورپكى تايبەتى لە بنزارى ھەولنر داوئەوہ و لە كۆتايى كتىبەكەشدا فەرھەنگۆكك بۆ وشە و دەستەواژە

ناوہەكان دروست كراوہ . چۆلى فايەق لەبارەى ئەم بەرھەمە نوپىيەى بە (ئەدەب و كۆلتورى رووداوى) گوت: “فاتى گەشتى كچىكى كوردە كە مرۆدۆستىيەكەى، لە شىئوى عارىفە راستەقىنەكانە. لە ھۆشيارىيەكەيشى، فەيلەسووفىكە بۆ خۆى. فاتى، دىج جارىكى دىكە دەست بۆ شوپنى بىرەنەكانى نۆو جفاكى كوردى دەباتەوہ، لە سىياسەتەوہ بگرە تا كۆلتور و ئايىن، بە بىرەنەكانى خۆيان ئاشنا دەكاتەوہ . ئەم گەشتە كورتەى فاتى، بەھانەيەكە بۆ بىننى ئەندامە نەخۆشكەوتووەكانى لەشمان كە لە وپستگە جيا جياكانى رېگەى سىياسەت و دىن و كۆلتور، فرى دراو” .

■ ئا: ئەدەب و كۆلتور

رۆمانى «لە ئۆكتۆبەردا كوژرام» كە كارىكى نوپى نووسەر و رەخنەگر نىھاد جامىيە، وا بىراره ئەم ھەفتەيە بکەوتتە بازارەوہ . نىھاد بەم كارەى، ترازىدباى ئۆكتۆبەر دەباتە ناو ئەدەبى كوردىيەوہ و بە نەمرى دەسپىترى.

نىھاد جامى لەبارەى ئەم رۆمانە كە ھەر لە ئىستاوہ دەنگدانەوہيەكى زۆرى لە نۆوئەندى ئەدەبىدا دروست كوردوہ، بە (ئەدەب و كۆلتورى رووداوى) گوت: «ئەم رۆمانە ھەولنكى گىزانەوہى منە لە رېگەى چىرۆكىكەوہ لە نىوان كوردستان و خۆرتاوادا، قسەكردنە لە ئەزمونى ئىترە وەك شوپنى دووہم كە بۆچى مرۆفەكان لە ولاتى خۆيان نىن؟ ئەو دلشكانە گەورەيە چىيە كە رووداوہ سىياسىيەكان دروستى دەكەن؟» . ئەو ھەرەھا گوتى: «16ى ئۆكتۆبەر بەتەنيا ھاوئەيمانىيەكى سىياسى نىيە، ترازىدبايەكى ئەخلاقييە و من گىرەروہى چىرۆكىكى نۆو ھەزاران چىرۆكى شاراوہم، ھەولم داوہ زمانى گىزانەوہ سەر بە ھەموو رەگەزەكان بىت، بۆيە ھەر بەشىك لە رۆمانەكە بە زانرېك نووسراوہ . ئەگەر سەير بکەيت بەشەكان بىرېتىن لە قسەكردن، نامە، تابلۆ، شانۆنامە، چىرۆك، شىعر، وتارى رۆژنامەوانى، ئەرشىف، كاسىتى تۆماركراو و لەسەر ھەموو ئەوانەوہ جوانى كوژراو كە چۆن ئەو رووداوہ مانايەك بۆ جوانى ناھنلپتەوہ» . نىھاد دەلپت كە سەرەتا وىستوويەتى ئەم رۆمانە وەك چىرۆكىك بنووسى، بەلام دەلپت «داوتر لەدەستى مندا نەما و

رۆمانىك لەبارەى 16ى ئۆكتۆبەرەوہ بلاو دەكریتەوہ

بى منىش مرۆفەكان قسەيان دەکرد، ھەمووى لە دوو مانگدا و لەنۆو كەمبىكى ساردى زستانى بادفيلدى سەر بە شارى ھانۆفەرى ئەلمانىا نووسراوہ، دەشىت روانىنكى خەيالى بىت، بەلام من تۆمارى مېژوويى ناووسمەوہ بۆيە لەپال رووداوہ كاندا چىرۆكىك دەبىنم كە ئەوانىتر نايىبن، من نووسەرەوہى ئەو چىرۆكەم» .

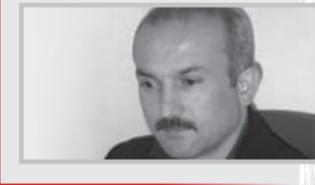
جهلالی میرزا کهریم) ده گهر پرتوه

شاعرانی هشتاکان و دواتر، قهرزای نهو شاعیره میهره بانمن، به لام جگه له (سه باج رهنجدهر) کهس بیر لهوه نه کردوه تهوه به شیک لهو قهرزه بداتهوه و کهمیک روجی نهو شاعیره ناسووده بکات. (رهنجدهر) وه ک خوی تامازه ی بؤ کردوه، له سالی (1978) هوه ههر شاعریکی (جهلالی میرزا کهریم) ی بینیت لای خوی یاداشتی کردوه، دواجر لهم روزانه دا و دوا چل سال، نهو شاعرانه ی له گهل پتسه کیبه کی ورد و قله مکیشکدا بؤ شاعر، له دیوانیکی (124) لاپره پیدایه ناوی (روانینه کانی چاوی شه قام) ناماده کرد و لهسه رکی (ناری قادر میرزا کهریم) و (ناکو عهزیز میرزا کهریم) چاپ و بلاو کرایه وه. بهو جوره نهو شاعیره خوشه ویسته ی گهرانه وه بؤ ناو مال و کتیخانه و بؤ ناو دل و گیانمان. بارتقای ههستی قهرزایم بهرامیهر به (جهلالی میرزا کهریم) و دلخوشیم بهرامیهر به چاپکردنی دیوانه که ی پیرزنیای له (سه باج رهنجدهر) ده کهم و دهستی ده گوشم و پتی ده لیم: لهم سهرده می قاتوقری و بهریشانییه ی شاعر نووسیندا، دلسوزی و وه فاداری تۆ بؤ شاعریکی کاریکری وه کو (جهلالی میرزا کهریم)، مایه ی سوپاسگوزاری و پیزانینه.

(رهنگ) و (فوزم) و (تریه و ناوازا)، له (روبهیری بینراو و وزه ی نوستووی) نهو شاعیره سووومه ند بوونه. (12 ل). من نهک نهو بؤجونه ی (رهنجدهر) م پی راسته، پیموایه نهو بؤجونه بؤ به شیک له شاعرانی هشتاکان و دواتریش ههر راست و دروسته. ههر کهس یک ناگاداری میزوی شاعیری نوپی کوردی بیت، ده زانیت (جهلالی میرزا کهریم) له سهره تای هفتاکاندا شاعریکی زور کاریکر و بهه زمون بووه، نه گهر له هه موو هاوسرده مه کانی خوی شاعیر تر نهوویتت له هیجان که متر نه بووه. راسته نهو شاعیره نهو تاینوه به هه مان گوروتینه وه له بهخشه کانی بهرده وهام بیت، به لام دانسان بهو راستییدا ههر گیز بهو مانیه نیبه که نهو تاینویتت کاریکری لهسه شاعرانی دواتر جیه پیلئی. من وه کو خوم که له ناوه راستی هشتاکانه وه دستم به خوتندنه وه و نووسین کردوه، بهرده وهام په کتیک لهو شاعرانه ی به تاسه وه به دوا ی شاعیره کانیدا گهرام و شاعیره کانی هم له ناو سهرمدا دهنگدانه وه یان هه بووه، هه م له ناو خه یالمانا دهنگدانه وه یان هه بووه، هه میش روجیان به سه ما خستوم، (جهلالی میرزا کهریم) بووه. ده مه ویت بلیم به شیک زور له شاعرانی هفتاکان و هه ندیکیش له

محهمد کوردق

شه قام: من کیشوره ی زامم زام: من شورش ی پیامم پیام: من چه کی ته نامم نه نام: من گورانی ناو سه نگه ری شورش گورانی جیه نام. من قیتنام. من بولقیام. من سو دنام. من شورش ی کوردستانم. (سه باج رهنجدهر) ده رباره ی (جهلالی میرزا کهریم) ده لیت: ((شاعرانی هفتاکان له سهره تای هه موونیناندا به شی زورینه یان له

کورد و کولتوری نووسینه وه ی گه شتنامه

گوران، گه شتی راسته قینه به تامی خه یال و فه نتازیا

نابیته وه. یا خود له کوردیدا ئیدبؤمیک هه به ده لی: دوزمنی خوی به شه کراو ده کوژی. گورانیش لهم قه سیدانه دا، نه گهر شتیکی به دل نه بووی، بؤ نه وه ی جوانی شاعیره که نه مرئ، نه هونه ری به کاره یانه، بؤ نمونه کاتیک هه ندی شتی مه لای دیوه خانه که ی به دل نیبه ده نووسیت:

قیافه ی پهر پوت، وه ک کتیبی کون زمانی شیرین، سیمای نه ختی مون
(گه شت له هورامان: کۆپله ی-مه لای دیوه خان -)

بهم جوره نهو شاعیره ی گوران، هه م گپرتانه وه کی واقعییی دوو گه شتن و هه م دوو قه سیدی جوانی به ره می شاعیره. عه بدوللا به گ کوری سلیمان به گ کوری عه بدوللا به گ کاتبی فارسییه، سالی (1904) له هه له بجه له دایک بووه، له (1962) له شاری سلیمانی کۆچی دواپی کردوه، په کتیک له شاعیره ناو داره کانی نه ده یی نوپی کوردی، به په ک لهو رابه رانه ی شه بولی نوپی شاعیره کوردی ده زمیپردی که شاعیره کوردی یان له دوا ی بیسته کانی سه ده ی بیسته له کتیکه کانی عه روز و وشه ی ناکوردی رزگار کرد و هینایانه سهر کتیبی خومالی و وشه ی په تی کوردی.

شاعیره که (61) به یته. بهم دیره ده سیتده کات: **کۆمه له شاخیک سهخت و گهرن کهش ئاسمانی شینی گرتته باوهش**

نهو دوو گه شتنامه به، جگه له وه ی له روو کاردا گپرتانه وه ی دوو روو دوا ی واقعیین، دوو قه سیدی جوانی شاعیره ی تیرورپیشن. بیگومان شاعیره کانی گوران پرن له ناسکی و جوانی هونه ری. شاعیره ی سهر به جیهانکی خه یالی داخراوه، سهر به خویه، سهر و کاری له گهل واقعیدا نیبه، ههر جی گه شتنامه به به پیچه وانیه، به سه ر جیهان و جیهانی ده ره وه دا کراوه به، جیهانی واقع و بینراو و ده ره وه، یاسا و ریسای گه شتنامه ن، به لام جیهانی خه یال، خاسییه تی سهره کی شاعیره. گوران لهم قه سیدانه یدا ههر دوو ره گزه که تیکه ل به به کتر ده کات و به چاوی خه یال و فه نتازیا وه ده روانیت گه شته که ی، ههر بهو بیر و خه یاله شه وه گه شته کانی ده نووسیته وه.

گوران، خویسی درک به وه ده کات که نه وه ی ده توانری له شتیه ی بهخشاندا بنووسرتیه وه، ناتوانری له شاعیردا بهرجه سه بکرئ، بویه له وتاریکیدا به ناویشانی (سهرنجیکی کورت له شاعر) ده نووسیت: "شاعیر ههر چه تده زالیش بئ، بهه سو ی نه رکی وه زن و قافیه وه ناتوانی نیازی ته وای به ره وانی بخانه سهر کاغز، به بی نه وه ی له هه ندی جیگادا به شیک ییره کانی له بنه رتدا ده رنه هاوتیزئ، یان له کورتی نه یان برتیه وه..."

ههر لهم وتاره دا ده نووسیت: "نه گهر پتویستی وه زن و قافیه له کایه دا نه بوایه، نیاز و مه بهستی دل زور به تاسانتر و ره وانتر تهر کا..."

که وانه گوران خویسی نه وه ده زانج که شاعر، کۆتوبه ندی له نووسینی بهخشانامیز زیاتره و ده بی له کانی نووسینه وه ی ههر بیر و خه یالیکدا به شیک له (بیره کانی ده ربه او تیزئ) و (له کورتی بیان برتیه وه) و مه رچ نیبه (نیاز و مه بهستی دل) به (تاسانی و ره وانی) بکات. به لام له گهل نهو کۆتوبه ند و ده سته ستر او یه شه دا، بؤ نووسینه وه ی گه شتنامه که ی، خوی له قهره ی شاعر ده دات

سه نگه زاری

گورانی شاعیر که چند جارتیک سهردانی هورامان ده کات و جارتیکش سهردانی قهره داغ ده کات و دیمه نه جوان و دلرفینه کانی نهو ده قهرانه ده بیینی، که لکه له ی نه وه ی ده که ویته سهر گه شته کانی بنووسیتیه وه، به لام له نیوان دوو باه تدا تپاد میتنی، له لایه ک گه شتنامه به شتیه ی بهخشان ده نووسرت و ده بی باسی هه موو نهو دیمه نانه بکات که ده یانینی به جوان و ناشیرینه وه، له لایه کی دیکه ش، نهو قه له می شاعیره بهر شتره، دواجر لهم نیواندا شاعر به سه ریردا زال ده بیت و به ره می نه مه ش دوو قه سیده به، به لام به تامی هونه ری گپرتانه وه و فه نتازیای شاعیره که نهو تاینش قه سیده کانی "گه شتی قهره داغ" و "گه شتی هورامان ن".

گوران لهم دوو قه سیده یدا فۆرمی بهخشان و شتیه ی گپرتانه وه ی رالیستیکانه تپده بهر پتیت و نهو ریه زاری گپرتانه وه ی گه شتنامه تیکه شکتیت، له بهرامیهردا ههر دوو گه شته که ی بؤ هورامان و قهره داغ به شاعر ده گپرتیه وه و ده نووسیتیه وه، گویش بهم شتیه به:

یه کهم: گه شتی قهره داغ: قه سیده یه کی درتزه، تپادا گوران وه کو وینه کتیشیک وینه دیمه نی شاخ و جۆگه و ژبانی کۆمه لایه تی و هه ندی لایه نی دانیشنه کانی خه لکی و بیر کردنه وه و کار دابونه ریته کانیان وه کو فیلمیکی سینه مای ده گری و نهو قه سیده یه ش به ساکاریکی جوانی ته ده بیاتی کوردی داده نری، نهو گه شتنامه به (21) پارچه شاعیره و (179) به یته. بهم دیره ده سیتده کات:

ئاسمانی شین و نه سیتزه کانی پتده کهن بؤ بهری به یانی

- ژنده ره کان:**
- 1- دیوانی گوران عه بدوللا گوران، بلاو کراوه ی پائیز، چاپی په کهم (1382)، چاپخانه ی دلاهو.
 - 2- گوران، نووسین و بهخشان و وه رگپرتاوه کانی- ناماده کردنی: تومید ناشنا، ده زکای چاپ و بلاو کردنه وه ی ئاراس، چاپی په کهم (2002).
 - 3- قهره هنگی روشنیری زاروا وه که سایه تی- دکتور تیدریس عه بدوللا، نووسینگی ته فسیر، چاپی په کهم (2016).
 - 4- قهره هنگی ته ده بی- د. موحسین ته حمه د عومه ر، له بلاو کراوه کانی پاشکوی ره خنه ی چاودیز، چاپی په کهم (2012).
 - 5- قهره هنگی زاروا ی ته ده بی و ره خنه تی- نه وزاد ته حمه د ته سوه، بهر په یه ریه تی چاپ و بلاو کردنه وه ی سلیمانی، چاپی په کهم (2011).

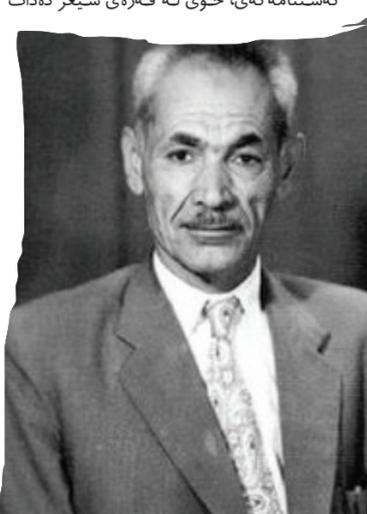

وه ک دوو نه سیتزه دوو سووک لیکیان دا دم نرایه دم، ده ست له مل کرا

(گه شت له قهره داغ: کۆپله ی-19)

لیهردا وه سفه که، وه سفی دیارده یه کی دو که وتوانه ی وه کو (زن به ژنی) به، که چی نهو بؤ نه وه ی شاعیره که ی دزیو و ناشیرین نه بی، به نه سیتزه ی چواندوون، که نه مه ش نامازه ی گه شتی و جوانییه.

خو نه گهر دیارده یه کی ناشیرینیسی (زور به که می) لهم دوو قه سیده یدا یاس کرد بیت، نه و فۆرمی ره وانیزیسی چوانگوتن (التهوین) ی تپدا به کاربردوه، بؤ نه وه ی ناشیرینییه که به جوانییه ک بشارتیه وه. چوانگوتن: فۆرمیکی ره وانیزیسیه، مه به ست لینی سه نگیندانه به شتیک یان ناکو کیبه ک، بؤ ره کتر نه وه ی شتیک تر، بؤ نمونه: په کتیک ناکو کی له گهل په کتیک تر هه به، نهو ی په کهم به وه ی دووه ده لی: برۆ برای شیرین من رقم له تۆ

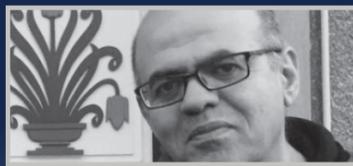

گوران درک به وه ده کات که نه وه ی ده توانری له شتیه ی بهخشاندا بنووسرتیه وه، ناتوانری له شاعیردا بهرجه سه بکرئ

تریفه‌ی مانگ

نیهاد جامی

له‌بهرده‌می وپنه‌ک‌ه‌ی تمه‌نی مندالیتی موزارت بوو، شه‌وه هیمینی له‌لای من نه‌ده‌هیشت و وای ده‌کرد هه‌لچوون به ته‌واوی جوول‌ه‌ی جه‌سته‌مه‌وه دیار بیت، من که ولاتان گه‌راوم و هه‌میشه تهنیا موسیقای شۆپانم زهنیوه، رقیکی سه‌یرم له موسیقای بیته‌وئن بووه‌ته‌وه. که‌چی شه‌وی رابردوو تا هه‌له‌هانتی کازیوه گویم له موسیقای تریفه‌ی مانگی بیته‌وئن گرت و هه‌ستم ده‌کرد تریفه‌ی مانگ له‌په‌رده‌ی په‌نجه‌ره‌که‌وه ده‌هاته ژوروره‌وه، بۆ ریزگرتن له ماندوووونسی بیته‌وئن، چهن‌دین س‌ه‌عات خۆر خۆی دواخست و هه‌لنه‌هات. سویندنان بۆ ده‌خۆم بیته‌وئن شه‌وی راگرتیوو، که‌چی شۆپان پیوایه ناپاکیم لی کردوو. ئیستا که له‌سه‌ر شه‌وه پیخه‌فه پالک‌ه‌وتووم و رووداوه‌کان ده‌گپه‌مه‌وه، وپنه‌ی موسیقاره‌کان جگه له‌وه موسیقاره دلشکاوه، ته‌وانیتر موسیقانه گوپان لیگرتووم، هه‌ست به نزیکی مردن ده‌که‌م له خۆمه‌وه، مردنیک نازانم رۆژیکی تر خۆر ده‌بینم یاخود نا، به‌لام هه‌ست ده‌که‌م هه‌له‌هانتی رۆژی مردنم ته‌واو نزیک بووه‌ته‌وه، راستیه‌که‌ی ئیستا شه‌وه تاکه شتیکه که نامترسینیت، رۆژگاریک ترسیکی زۆرم له مردن هه‌بوو، که‌چی ئیستا هه‌ست ده‌که‌م هانتی مردنم زۆر دواکه‌وتوو. دۆستانی نازیزم پیوه واز له شۆپان بیتن، من قسه بۆ شه‌وه تاکه‌م، به‌لام

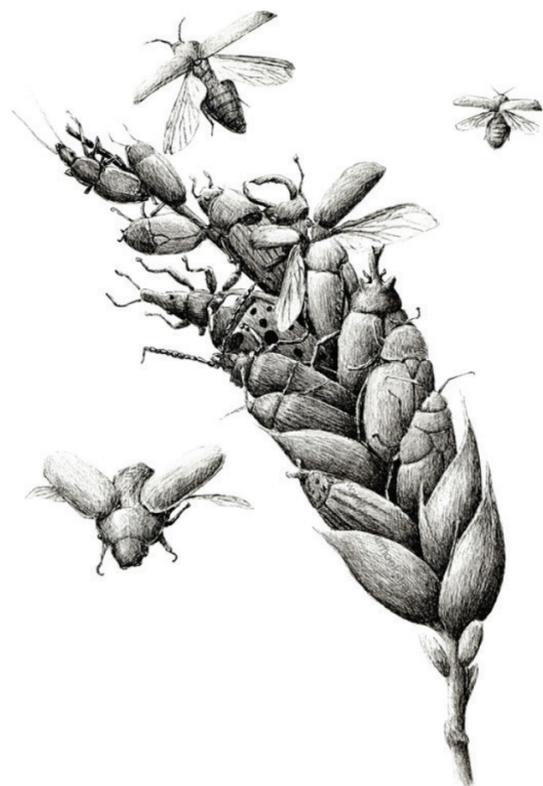
تیگه‌یشتن له گپه‌رانه‌وه‌ی رووداوه‌کانی شه‌وی رابردوو به‌راوه‌یه‌ک سه‌خته که مرۆف ناتوانیت به ئاسانی وه‌ریگریت و تیی بگات، شه‌وه ریک وه‌ک زهنیتان وایه، سه‌د سال بۆت باس بگریت، تا نه‌جیته ناو شه‌وه پرۆسه‌یه ناتوانی بره‌وا بکه‌یت. تا خۆت شه‌وه‌ی نه‌که‌یت و له چهن‌د مانگی‌کدا که مه‌یلی سیکسیت ته‌واو بوو، شه‌وسا ده‌زانیت هه‌موو شه‌وه‌ی پیش تۆ راستگووون، به‌لام که‌رتیت رپی نه‌دایت گوئ له قسه‌ی که‌س بگری. ئیستا باسکردنی شه‌وی رابردوو و وه‌ک باسکردنه له زهنیتان، بۆیه ناچار نیم خۆم له‌گه‌ل که‌ستان ماندوو بکه‌م و باس له شه‌وی رابردوو بکه‌م، چونکه هه‌موو شتیکی پیچه‌وانه‌ی شه‌وانی تر بوو، بره‌وا بکه‌ن بیانوو نییه شه‌وه راستیه. شه‌وه ده‌مه‌ی به‌ناو شه‌وه ژورده‌دا دیم ده‌چم، ده‌زانم هپنه‌ی شه‌وه‌وه خۆر بی‌دات له‌په‌رده‌ی په‌نجه‌ره‌ی ژوروی کتیبخانه‌که‌م که له‌بری دیوار کتیب دایبۆشیه، له‌نیوان ره‌فه‌ی کتیبه‌کانیش وپنه‌ی چهن‌د موسیقاریکی کلاسیکی روویان له منه که قسه‌یان بۆ ده‌که‌م. شه‌وه ده‌مه‌ی قسه‌م ده‌کرد له‌باره‌ی شه‌وی رابردوو، تاکه که‌سیک که لیم بیباک بوو وپنه‌که‌ی شۆپان بوو، وه‌ک ته‌وانیتر لیم رانه‌ماوو. خۆی به‌سه‌یرکردنی چهن‌د نۆته‌یه‌که‌وه خه‌ریک کردبوو که

خۆ گوئی له‌هیچ نییه، که‌چی میسکی پیره له ده‌نگ و شیتانه موسیقای "تریفه‌ی مانگ" ی ده‌زهنی، هه‌ستم کرد له‌م دنیا به‌که‌سیک له‌من بریندارتر و ته‌نیاتر بیت شه‌وه تهنیا بیته‌وئنه. موسیقا که له‌ده‌نگ نه‌ده‌مايه‌وه، ده‌بوو به وشه، ده‌نگه‌کان ده‌بوونه ده‌یالۆگ و بیان ده‌گوتم: "که‌س خۆشی ناویت... شه‌وه راستیه‌که‌یه، ته‌ناهت شه‌وه‌که‌شت که وای ده‌رده‌خات تۆی به‌قه‌د هه‌موو دنیا خۆشه‌وئیت، شه‌وه ترسه له‌ته‌نیایی و له ونیوون، نه‌بادا تۆ برۆیت و شه‌وه نه‌توانیت به‌ته‌نیا بمینتته‌وه، هه‌ستکردنه به‌وه‌ی دوا تۆ ون ده‌بیت". شه‌وه راستی ده‌کرد، چونکه ترس له ونیوون ترسناکترین شه‌وه که مرۆف ده‌یه‌وئیت بیگۆریت به خۆشه‌ویستی، مه‌گه‌ر ئادم له به‌هه‌شتدا ترس له ته‌نیایی وای لینه‌کرد و باخاته‌روو که عاشقی شه‌وا بووه؟ ئیدی بیته‌وئن به‌دریژی شه‌وه ته‌نیایی و رۆخی برینداری خۆی و منی زهنی، نه‌متوانی شه‌وه شه‌وه گوئ له شۆپان و هیج موسیقاریکی دیکه بگرم. له وپنه‌که‌دا سه‌یری فیقالدیم ده‌کرد به شانه‌کانی چایکۆفسکی ئاگادار ده‌کرده‌وه تا له شۆپان بروانیت، هه‌موومان به بیته‌وئنه‌یه‌وه که به‌که‌م شه‌وی بوو و ده‌مانبینه‌ی خه‌ریکی زهنینی موسیقای تریفه‌ی مانگی بیته‌وئنه.

دانیشتبووم و هه‌ستم ده‌کرد چیت‌ر دلی من لیتادات. شه‌وه زانهم ده‌ژمارد که هه‌ر ساله‌ی چهن‌د دانیه‌کیان دپنه دل‌مه‌وه، هه‌ر یه‌که‌یان وای ده‌خه‌نه‌روو که شه‌وه زنی ناو خه‌یاله‌کانمه، که‌چی هپنده نایات هه‌موو شه‌وه‌کانی له‌وانی پیش خۆی ده‌چیت، وه‌ک شیتیکی شۆپان سه‌یری من ده‌کات و شه‌ویش ده‌روات. سویند به ته‌مه‌نی پاکیزه‌یی موزارت که تۆ هه‌ر له مندالییه‌وه عاشقی موسیقا بوویت و په‌نجه‌کانت پر بوونه له ده‌نگ، گوناوه‌ی گه‌وره‌ی من شه‌وه نه‌بوو که شه‌وه‌کان جیپان هپشتووم، گوناهم شه‌وه بوو که ویستوومه چیت‌ر نۆدبیتک نه‌یم تاوانی کوشتن و به‌دره‌وشتی دنیا قه‌ده‌رم بیت، بۆیه ویستم ئیتر واز له شۆپان بیتنم، هه‌ر هیج نه‌بیت بۆ شه‌ویک، بیرم له‌وه ده‌کرده‌وه که تاکه‌ی دوزمنایه‌تی بیته‌وئن بکه‌م، بریارم دا به‌دلیکی پاکه‌وه شه‌وه‌ی گوئی لیگرم. سوپاس بۆ تۆ موزارتی نازیز که ئیستا مندالیت له‌م وپنه‌یه‌دا بۆ من پر کردوو له گریان، نا شۆپان ته‌ریق نایته‌وه نایینیت شه‌وه نۆتانه‌ی شه‌وه سه‌یری ده‌کات تۆ پرت کردوون له فرمیسک، به‌لام قه‌سه‌م به سه‌مفونیاکه‌ت شه‌وه‌ی هپنده‌ی ته‌من گویم لیگرتوو، شه‌وه‌ی له‌باره‌ی دواهمین پیروزیه. سویند به‌وه موسیقایه‌ت ده‌خۆم، به‌یانایی شه‌وه ژورره من بچووک ببومه‌وه و بیته‌وئنه‌ی مهن مهن ببوو، شه‌وه که‌ره پیره

به‌هه‌رچی نۆته‌یه‌که که ئیوه نووسیوتانه، سویند ده‌خۆم، سویند ده‌خۆم به‌هه‌ر نۆته‌یه‌کی تۆ چایکۆفسکی مهن که نووسیوته، شه‌وی رابردوو خه‌وم لینه‌ده‌که‌وت، له بالکۆنی شه‌وه خانووه

ئه‌زموونی چیرۆکی شه‌ش وشه‌یی..

- له‌ناو زله‌که‌دا خودامان بانگکرد، خۆر کوژایه‌وه ...
- ناوهمدایه‌وه، تووره‌که‌یه‌ک به‌کۆلییه‌وه، هه‌ر خۆم مامه‌وه ...
- هاواری ده‌کرد: کچان بۆ فرۆشتن، خودا مرد...
- سه‌ریاس نه‌گه‌رایه‌وه و جیازیه‌که‌ی گۆله‌شیان برده مۆزه‌خانه...
- کاتیکی دایکم خودابوو، خودا دارستان بوو...
- که مامۆستا مۆم بوو، شه‌وه شقی داده‌هینایه‌وه...

له یه‌کتیک له بۆنه شه‌وه‌یه‌کاندا هه‌ندئ له ئاماده‌بووان ته‌حه‌دای رۆماننوسی شه‌مه‌ریکی به‌ناوبانگ شه‌رنیست هه‌مپنگوا‌ی 1899 - 1961 کرد، ته‌حه‌داکه شه‌وه‌بوو که بتوانیت کورتترین چیرۆک له شه‌ش وشه بنووسیت. شه‌ویش نووسی: «بۆ فرۆشتن، پیلای مندالیک، له‌په‌ی نه‌کراوه...» له‌وباره‌یه‌وه هه‌منگوا‌ی ده‌لی: «شه‌وه باشتین به‌ره‌مه‌کانم بووه...» شه‌م شه‌موونه له نووسینی کورتترین چیرۆک له‌به‌ر چیری و کورتی، وه‌کوو تابلۆیه‌کی ته‌شکیلی وایه، که نووسه‌ره‌که‌ی له ریگه‌ی شه‌ش هیمایان شه‌ش ده‌لاله‌ته‌وه، به هه‌موو ورده‌کاریه‌کانیه‌وه چیرۆکه‌که ده‌داته ده‌ست خۆپنه‌ر، ته‌ناهت له‌رپی شه‌وه شه‌ش ده‌لاله‌ته‌وه دیالۆگه‌کانیش ده‌بیستی.

چهن‌د نموونه‌یه‌کی چیرۆکی شه‌ش وشه‌یی:
هه‌موو شه‌وه لاپه‌رانه فرێدرانه ناو ئاگره‌وه ... چانیت بوروای. به‌دوو ده‌ست، خۆپنیا لینه‌چۆری، ده‌لیم، مالتاوا ... فرانک میلیه‌ر. من دواوژۆی تۆم، شه‌ی مندال، مه‌گری... ستیخ پاکسته‌ر. چۆری خۆینی منداله‌که؟ باوه‌رم وایه ئاده‌میزاده... ئارسۆن سکۆت کارد. چاویلکه‌ی ده‌رخستنی درۆی له‌چاوه‌کرد: شارستانیته‌ت رووخا... ریتشارد باوه‌رز. باری، باری، باری، هه‌رگیز خۆشی نه‌کرده‌وه... هاوه‌رد والدرۆپ. بۆ رزگارکردنی ره‌گه‌زی ئاده‌میزاد، چاریکی تر مرد... بین بۆقا. باوه‌رم نه‌کرد، که فیشه‌ک ده‌نیت به منه‌وه... هاوه‌رد تشیکن. تامله‌که ده‌گاته دواوژۆ، که‌س له‌وی نییه... هاری هاریسۆن.